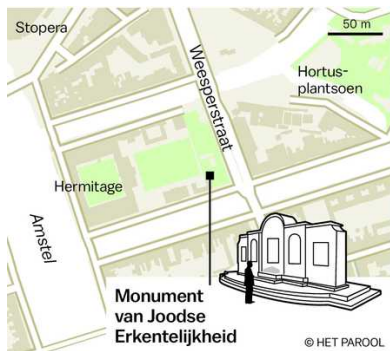

Twee omstreden monumenten, één plek

Jorris Verboon

AMSTERDAM

In het plantsoen in de Weesperstraat komt waarschijnlijk het monument met de namen van de Nederlandse slachtoffers van de Holocaust - waar nu het omstreden Monument van Joodse Erkentelijkheid staat.

PATRICK MEERSHOEK

Het college van b. en w. maakt pas volgende maand een keuze uit ruim vijftien mogelijke locaties voor het Namenmonument van de Amerikaanse architect Daniel Libeskind, maar ingewijden bevestigen dat het college een voorkeur heeft voor de Weesperstraat.

Het plantsoen in de Weesperstraat is als onderkomen aangedragen door het Nederlands Auschwitz Comité, dat ook achter het Namenmonument zit. Op de vorig jaar opgestelde lijst van de gemeente kwam deze locatie niet voor.

Massaal verzet

De zoektocht naar een geschikte plek voor het Namenmonument was noodzakelijk geworden, nadat een eerste poging om het monument een plek te geven in het Wertheimpark, was stukgelopen op massaal verzet van de buurt.

Buurtbewoners vonden het ontwerp

van Libeskind veel te groot voor het kleine stadspark. De vermaarde architect presenteerde in 2014 zijn ontwerp voor een 'pad van licht' die voert langs ongeveer 300 meter muur met de namen.

Het Auschwitz Comité had zijn oog op de plek laten vallen vanwege de aanwezigheid van het Spiegelmonument van Jan Wolkers, dat herinnert aan de verschrikkingen van Auschwitz. Weduwe Karina Wolkers maakte echter ook bezwaar tegen de uitbreiding. De gemoederen liepen hoog op, waarna burgemeester Van der Laan tot een afkoelingsperiode besloot. In de zomer van 2015 presenteerde hij vijftien opties in de stad, waaronder het Wertheimpark.

In de laatste maanden zijn met betrokkenen van alle vijftien locaties de voors en tegens op een rijtje gezet. In mei zal het college een besluit nemen en dat de gemeenteraad voorleggen.

Kwade reuk

Een voorstel om de Weesperstraat aan te wijzen, zal mogelijk nog wat discussie opleveren. Het betekent dat het Namenmonument op de plaats komt van het Monument van Joodse Erkentelijkheid, ook wel het Dankbaarheidsmonument genoemd, dat in 1950 werd opgericht.

Het monument staat tegenwoordig in een kwade reuk. Het monument van de Joodse beeldhouwer Jobs Wertheim was bedoeld als dank voor de hulp die de Amsterdammers de Joodse bevolking boden tijdens de Tweede Wereldoorlog. Inmiddels weten we dat tijdens de oorlogsjaren in geen land percentueel zo veel Joden zijn afgevoerd als in Nederland, mede dankzij de actieve en passieve collaboratie van burgers en instituties. Ook van de 75.000 Joden in Amsterdam overleefden

verreweg de meesten de oorlog niet.

Het voorstel van het Auschwitz Comité is niet ontbloeit van symboliek: het monument van dankbaarheid wordt vervangen door een monument van verschrikking. Toch zijn er ook mensen die vinden dat het Monument van Joodse Erkentelijkheid behouden moet blijven, al is het maar als wrang tijdsbeeld.